

ประโยชน์ ๑-๒

ปัญหา บาลีไวยากรณ์

สอบครั้งที่ ๒๒ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘

๑. อุชชตุตนี บอกกากล้อย่างไร ฯ แปลว่าอย่างไร ฯ ถ้ามี ออยู่หน้า แปลว่าอย่างไร ฯ จงยกอุทาหรณ์พร้อมทั้งแปลมาให้ดูด้วย ฯ (๒๕๕๙)
๒. วิภัตติในอาชญาตนั้น จัดบุรุษเป็นเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ จงเขียนไว้ติดหมวดกาลातิปัตติ เฉพาะฝ่ายปรัชญา ๑ (๒๕๕๗/๒)
๓. อะไรจัดเป็นวاجก ฯ วاجกไหเหลงปัจจัยอะไรบ้าง ฯ (๒๕๕๙/๒)
๔. กิริยาคัพท์ได ชื่อเหตุก้มมวاجก ฯ มีอุทาหรณ์ว่าอย่างไร ฯ และในเหตุก้มมวاجกนี้ ลงปัจจัยอะไรบ้าง ฯ (๒๕๕๗)
๕. ปัจจัยที่สำหรับประกอบกับนามกิตก์ แบ่งเป็นกี่พวก ฯ แต่ละพวกมีปัจจัยอะไรบ้าง ฯ (๒๕๕๗)
๖. คัพท์ เช่นไร ชื่อว่าอวิชิกรณสาชนะ ฯ โภชนาดี, รุณโน แปลว่าอย่างไร ฯ สำเร็จรูปมาจากอะไร ฯ (๒๕๕๙/๒)
๗. จงเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอก รูปและสาชนะมากด้วย
- ก. ทุกเช่น ราภิยตีติ ทุรกุข ฯ
- ข. กิริติ เตนาติ กรณ์ ฯ (๒๕๕๙)
๘. กิริยากิตก์ต่อไปนี้คือ ภูตตัว, ปกุกนูต, อารพก แปลว่าอย่างไร ฯ สำเร็จรูปมาจากอะไร ฯ (๒๕๕๗/๒)

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยชน์ ๑-๒
เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๒๒ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

๑. **ตอบ** อชูชตุนี บอกอดีตภัลต์ตั้งแต่วันนี้ฯ แปลว่า “แล้ว” ถ้ามี ออยู่หน้า แปลว่า “ได้...แล้ว” มือท่าหรห์ ดังนี้

ເຕີໂອ ດາວ່ມ ປິນຫາຍ ປາກສີ ພຣະເດරະ ເຂົ້າໄປແລ້ວ ສູ່ບ້ານ ເພື່ອບິນທະ ພ
ເອວຽຸປ່າ ກມ່ມ ອກສີ (ຫຼັກ) ໄດ້ທຳແລ້ວ ທຶນກຣມ ມີຍ່າງນີ້ເປັນຮູບ ພ

๒. **ตอบ** วิภัตติในภาษาไทยนั้น จัดบุรุษเป็น ๓ คือ ประธานบุรุษ ๑ มัธยมบุรุษ ๑ อุตสาหบุรุษ ๑ ฯ ได้แก่ นิวัตติหมวดการอาชญากรรม ๑ เฉพาะฝ่ายปรัชญาดังนี้

กาลາຕີປະຕິ (ປຣສຸສປ່າທິ)

	ເລກ.	ພິບ.
၂.	ສຸ່າ	ສຸ່ສຸ່
၃.	ສຸ່ເສ	ສຸ່ສົມ
၄.	ສຸ່ສົມ	ສຸ່ສາມ່າຫາ

๓. **ตอบ** กิริยาคัพท์ที่ประกอบด้วย วิภัตติ การ บท วนะ บุรุษ ชาติ ดังนี้ จัดเป็นภาษาฯ (ในภาษาทั้ง ๔ นั้น) ลงปัจจัย ดังนี้

กัตตุวาก ลงปัจจัย ๑๐ ตัว คือ อ เ ย ณ ฑ า นา ณ ฑ า ໂ ໂ ເ ໄ ແ ນ ຍ

ก้มมวาก ลง ย ปัจจัย กับทั้ง อิ อาคอมหน้า ย ด้วย

ភាហាតក លី យ៊ា ប៉ែតីយ

ເຫຼືກຕ້າງຈັກ ລົງປ່າຈັຍ ແລະ ຕ້າວ ດືອນ ເນັ້ນ ນາເປີ ນາປາຢີ

ເຫດຸກໍມມວາຈກ ລົງປ່ຈັຍ ๑๐ ຕ້ານ້ຳດ້ວຍ ລົງເຫດຸປ່ຈັຍ ຄື້ອ ນາເປີ ດ້ວຍ ລົງ ຍ ປ່ຈັຍ
ກັບທັງ ອີ ອາຄມໜ້າ ຍ ດ້ວຍ ໆ

๔. **ตอบ** กิริยาคัพท์ได กล่าวถึงที่เขาใช้ให้บุคคลทำ คือแสดงว่าเป็นกิริยาของลิงนั้น กิริยาคัพท์นั้น ชื่อเหตุก้มมวจกฯ มีอุทาหรณ์ว่า **สามigen สูเทน โอดโน ปางปิยเต ข้าวสุก อันนาย ใช้พ่อครัว ให้หุงอยู่ฯ** ในเหตุก้มมวจกนี้ ลงปัจจัย ๑๐ ตัว คือ อ เย ณ ฑ นา นา ဓ မ ္မ ာ ໂ ရ ဇ န ယ န ေ း นั่นด้วย ลงเหตุปัจจัย คือ ဏ ဏ ဧ ဒ ါ သ လ ၍ ပ ု ဇ လ က ဗ ာ ဘ ် ခ ိ ခ ာ မ ာ မ ာ ၍ ခ ိ ခ ာ မ ာ မ ာ ၍

๔. **ตอบ** ปัจจัยที่สำหรับประกอบกับนามกิตติ์ แบ่งเป็น ๓ พากฯ แต่ละพากมีปัจจัยดังนี้

กิตปัจจัย อาย่างนี้ กวี ณี ณุ่ ตุ ร

กิจจปัจจัย อย่างนี้ ขยาย

กิตกิจฉบับจัย อย่างนี้ อธิบาย เต็ม ตุ๊ยๆ

๖. **ตอบ** ผู้ทำ ๆ ในที่ได้ คัพท์ที่เป็นชื่อของที่นั่น เป็นต้นว่า **งาน** ที่ตั้ง, ที่ยืน อาสน์ ที่นั่ง **สย่น** ที่นอน ชื่อว่า **อธิกรณ์สามนะ** ๆ

ໂກຈນີ່ຢັ້ງ ແປລວ່າ ວັນເຂົາພຶກນິນ ທ່າງເຮືອງມາຈາກ ຖະໜຸດ ຮາຕຸ ໄນຄວາມກິນ, ອນີຍ ປັຈັບ ພັນຍື ອຸ ເປັນ
ໂອ ບ.

ຮູ້ນີ້ ແປລວ່າ ຮ້ອງໄທເລື່ວ້າ ທ່າງຈະມາຈາກ ຮູ່ຖ້າ ອາດຖານ ໃນຄວາມຮ້ອງໄທ້, ຕໍ່ປັຈຈິຍ ອາດມີ ຖໍ່ເປັນທີ່ສຸດ
ອຢ່າງໜ້າ ແປລງ ຕໍ່ເປັນ ນຸ່ນ ແລ້ວລົບທີ່ສຸດອາດຖານ ເພື່ອ

๗. **ตอบ** ได้เขียนคำเปลJORวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป และสาเหตุ มาดังนี้

ก. ทุกๆ เชน รักษาสิ่งต่อไปนี้ ทุรักษาขึ้น

(ຈົຕິໄດ້) ອັນເຂົາຮັກໝາໄດ້ໂດຍຢາກ ເຫດຸ້ນ໌ (ຈົຕິນັ້ນ) ຂໍອ່ວ່າ ອັນເຂົາຮັກໝາໄດ້ໂດຍຢາກ,
ເປັນກົມມຽນ ກົມມສາຮະນະ ।

๗. กໂຮງ ເຕັກ ກຣດໍ

(เข้า) ย่อมทำ ด้วยลิ้งนั้น เหตุนั้น (ลิ้งนั้น) ชื่อว่า เป็นเครื่องทำ (แห่งเข้า),
เป็นกัตตุรูป กรณลากะ ๗

๙. **ตอบ** ภูตผวา แปลว่า กินแล้ว ๆ สำเร็จภูมายาก ภูช ชาต ในความกิน, ตนบุตร ปัจจัย เอกที่สุดชาต เป็น ๆ

ปักกนูโต แปลว่า หลีกไปแล้ว ๆ สำเร็จรูปมาจาก ป บทหน้า, กม ชาตุในความก้าวไป, ต ปัจจัย ชาตุ มี กฎ เป็นที่สุดอยู่หน้าเบลง ต เป็น นุต แล้วลบที่สุดชาตุ ๆ

ອາរຸພະ ແປລວ່າ ປຣາກແລ້ວ ທ່ານເຈັບມາຈາກ ອາ ບທ່ານໍ້າ, ຮກ ຮາຕູ ໄນຄວາມເຮີມ, ຕູນາຖື ປັຈຍໍ
ອຸປະລັດຄອງຢ່າໜ້າ ແປລງປັຈຍໍທັງ ຕ ຄືວ ຕູນ ຕຸວາ ຕ່າວນ ເປັນ ຍ ຮາຕູມີ ກ ເປັນທີສຸດຍ່າໜ້າ ແປລງ ຍ ກັບທີສຸດ
ຮາຕູເປັນ ພກ ທ

ให้เวลา ๗ ชั่วโมง.

ข้อแนะนำการตอบปัญหา

ในการเคลย์ปัญหาไวยากรณ์นี้ ผู้เคลย์เลือกใช้รูปแบบ “การตอบแบบหวานคำราม” กล่าวคือ การนำข้อความในคำรามมาเรียงเป็นประโยคคำตอบที่สมบูรณ์ เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับการเขียนตอบที่ชัดเจน สุภาพ และลดความผิดพลาดในการลือความหมาย ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้ในการสอบวัดผลธรรม-บาลี สนามหลวง โดยมีหลักการง่าย ๆ คือ “ถามอย่างไร ตอบอย่างนั้น” และเมื่อถาม “จะ...” ให้ตอบ “ได้...”

ทั้งนี้ ไม่ควรใช้รูปแบบการตอบแบบเจาะจง (ตอบล้วน) เพราะจะทำให้คำตอบดูหัววัน ไม่ลึกซึ้ง และถือความหมายไม่ชัดเจนว่ากำลังตอบในประเด็นใด ซึ่งอาจสร้างความลำบากให้แก่กรรมการในการพิจารณาคะแนนได้